

prof. RNDr. Branislav Bleha, PhD.,

*Katedra ekonomickej a sociálnej geografie, demografie a ÚR, Prírodovedecká fakulta Univerzity
Komenského v Bratislave*

Oponentský posudok

k návrhu na menovanie

doc. RNDr. Františka Križana, PhD.

za profesora v odbore inauguračného konania „geografia“

a) Zhodnotenie pedagogickej činnosti:

Doc. František Križan celú svoju doterajšiu pedagogickú kariéru pôsobí na svojej Alma mater, na PrIF UK na Katedre regionálnej geografie a rozvoja regiónov. Kvantitatívne parametre na tomto mieste nebudem detailizovať, avšak spomeniem vybrané relevantné skutočnosti. Výučba uchádzača je vskutku pestrá a bohatá. Aktuálne sa podieľa rôznou mierou až na siedmich povinných predmetoch v bakalárskom stupni štúdia, a štyroch v rámci magisterského štúdia. K tomu učí aj povinne voliteľné a výberové predmety. Učí samozrejme aj na doktorandskom stupni. Je zároveň osobou zodpovednou za celú vertikálu študijných programov v gescii tejto katedry. Za zmienku stojí zavedenie viacerých zaujímavých predmetov, súvisiacich aj s jeho výskumným profilom, predovšetkým Geografia maloobchodu a Geomarketing. Podieľal sa na príprave rôznych 13 učebných textov a skrípt. Napočítal som doposiaľ (do podania žiadosti) pod jeho vedením 29 úspešne skončených bakalárskych prác a 36 diplomových prác.

Na základe vyššie uvedeného konštatujem výbornú pedagogickú aktivitu a spôsobilosť uchádzača, a predpoklady pre plnenie náročnej misie univerzitného profesora v celej šírke jeho pôsobnosti.

b) Zhodnotenie vedeckej činnosti a vlastnej vedeckej školy

Aj na príklade zamerania uchádzača je vidieť, že v súčasnosti je už veľmi náročné, možno priam nemožné rozlišovať medzi klasickou regionálnou a sociálnoekonomickou (humánnou) geografiou. Väčšina výskumu doc. Križana je už buď na pomedzí, ale priamo v objekte a predmete ekonomickej geografie (nákupne a priestorové správanie), sociálnej geografie (komunitné záhrady), niekde na pomedzí je výskum dostupnosti a potravinových púští. Celkovo je jeho záber je mimoriadne široký, pestrý, čo nás geografov ctí, a niekedy nám je to možno aj trochu vyčítané, že sa nevenujeme do detailu a dlhodobo jednému úzkemu segmentu. Azda to vyplýva aj z povahy našej vedeckej disciplíny – šírka aktuálnych problémov, často nové tematické výzvy, ktoré sa v tak dynamickom systéme, akým bezpochyby je humánnogeografická sféra, neustále objavujú. Pekným príkladom je problematika vzdelávania a vývoja siete vysokých škôl na Slovensku.

Uchádzač bezpochyby kvantitatívne plní a prekračuje scientometrické kritériá publikačnej činnosti. V skupine časopisov s najvyššou scientometriou (CCC databáza, vyššie IF) dominujú u doc Križana Moravian Geographical Reports. Zo siedmich publikácií klasifikovaných ešte podľa predošlej klasifikácie ako ADC, je až 6 v tomto českom časopise. Je to vyvážené niekoľkými publikáciami v prestížnych „západných“ časopisoch, na mysli mám najmä Tijdschrift Voor Economische en Sociale

Geografie a Applied Geography a príp. aj Norsk Geografisk Tidsskrift. Do tohto zoznamu však nemôžem z vlastného presvedčenia zaradiť dve štúdie v časopise Sustainability. Ohlas na práce je aj z hľadiska kvantitatívneho veľmi dobrý, ku dňu podania žiadosti čosi viac ako 200 zahraničných a viac ako 100 domácich ohlasov registrovaných v citačných indexoch.

Niektoré časopisecké štúdie, zaradené ako vedecké, majú podľa môjho názoru iba charakter popularizačno-odborný resp. didaktický.

Grantová aktivita je veľmi dobrá, ako zodpovedný riešiteľ viedol uchádzač dva projekty APVV, plus jeden ako vedúci za PriF UK v pozícii spoluriešiteľskej inštitúcie. Medzinárodná kooperácia je uvádzaná najmä s Českom, účasť na zahraničných grantoch je jedna (Visegrad fund podľa zoznamu grantov). Nejaké stredné dlhé alebo dlhodobé prednáškové pobyty resp. stáže u uchádzača absentujú, na druhej strane uchádzač mal vyžiadané prednášky v Budapešti, Maribore či Bayreuthe, a potom množstvo v susednej Českej republike. Osobne sme sa stretli napríklad aj na regionálnej konferencii IGU v Quebecu. Medzinárodné etablovanie potvrdzuje aj recenzná činnosť pre niektoré významné zahraničné časopisy. Sumárne medzinárodný rozmer uchádzača je z tohto hľadiska pre mňa uspokojivý.

Uchádzač vychoval úspešne troch doktorandov, ktorí všetci pôsobia v odbore, čo je dokladom postupného vybudovania vlastnej vedeckej školy. Je nutné dodať, že pri súčasných počtoch a kvalite študentov, nie je jednoduché vedeckú školu budovať, naši predchodcovia v tomto mali predsa len o niečo jednoduchšiu úlohu.

c) Prepojenie vedecko-výskumnej činnosti s praxou

Doc. Križan sa venuje výskumu s výrazným aplikačným potenciálom, a tento potenciál vo svojom výskume aj využíva. Prepojenie jeho vedecko-výskumnej činnosti s praxou považujem za vynikajúce. Môžem ako príklad spomenúť problematiku potravinových púští. Aj alebo najmä vďaka uchádzačovi sa tento pojem dostal do slovníkov viacerých politikov, operujú ním záujmové a podnikateľské zväzy. Geografické problémy prezentoval a popularizoval vo viacerých odborných špecializovaných, rezortných periodikách. Doc. Križan bezpochyby prispieva k budovaniu imidžu geografie ako uplatniteľnej a potrebnej vedeckej disciplíny, ktorej metódy i objekt štúdia si zvyknú „privlastňovať“ zástupcovia niektorých iných vedných disciplín. Tak trochu sa niekedy zabúda, aké náročné je pri všetkých povinnostiach si nájsť časť aj na popularizáciu vedy v médiách (či aktivity spojené s geografickou olympiádou a pod.), a doc. Križan je aktívny i v tejto oblasti.

d) Celkový profil uchádzača a záverečné stanovisko

Uchádzača doc. Františka Križana ako pracovníka „susednej“ katedry pomerne dobre poznám. Nielen na základe „papierových“ parametrov uvedených v materiáloch k žiadosti ho považujem za stále relatívne mladého a veľmi perspektívneho reprezentanta slovenskej a bratislavskej univerzitetnej geografie. Dalo by sa to charakterizovať troma „a“.: oceňujem jeho aktivitu na viacerých poliach od vedeckého „ťahu na bránu“ až po popularizačné aktivity, agilnosť aj angažovanosť.

Na základe uvedeného hodnotenia ho odporúčam menovať za profesora v odbore „geografia“.

V Bratislave dňa 22.11.2023

prof. RNDr. Branislav Bleha, PhD.